

KAHRAMAN ÜRÜN PAMUK ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

Şanlıurfa, 03.03.2020

KATILIMCILAR

Katılımcı

Ahmet Eyyüpoğlu
Ahmet Uyguner
Ali Çiftçi
Aşkın İbrahim Şener

Bertan Balçık
Bilal Talmaç
Cemil Canbeyli

Davut Ayaz
Doç. Dr. Osman Çopur
Dr. Nusret Mutlu
Fatih Doğan

Hasan Yılmaztekin
İbrahim Beytimur
İbrahim Oğuz
İbrahim Şeker
Kadir Satıcı
Küçük Nasan Bülbül
Leon Piçon
Mahmut Özyavuz
Mustafa Başak
Neşet Karakucak
Osman İpek
Prof. Dr. Gökhan Özertan
Sedat Fırathan

Firma/Kuruluş

Şanlıurfa Ziraat Odası
Ahmet Uyguner
Pamuksan Tarım Ürünleri Ltd. Şti.
Akkaçalı Tarım Hayvancılık Makinaları
İth. İht. San. Tic. Ltd. Şti.
Ulusal Pamuk Konseyi
Livagro Tohumculuk Ltd. Şti.
Canbeyli Traktör Tarım Ltd. Şti.
(John Deere Traktör Bayii)
Dicle Tekstil Sanayi ve Tic. A.Ş.
Harran Üniversitesi
GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı
Akdeniz Hazır Giyim ve Konfeksiyon
İhracatçıları Birliği
Haktanır Tarım Petrol Ltd. Şti.
İbrahim Beytimur
Frankfurt School
Uğur Şeker Gıda Ltd. Şti.
Kadir Satıcı
Bülbül Pamuk Tekstil Ltd. Şti.
İyi Pamuk Uygulamaları Derneği
Harran Ziraat Odası
Başak Yatırım Ürünleri Ltd. Şti.
Şanlıurfa Ticaret Borsası
Rubenis Klima Ticaret San. A.Ş.
Boğaziçi Üniversitesi
Fırathan Pamuk Ltd. Şti.

Görev

Başkan
Firma Sahibi
Firma Sahibi
Danışman
YK Başkanı
Ziraat Mühendisi
Firma Sahibi
Firma Sahibi
Akademisyen
Genel Koordinatör
YK Üyesi
Firma Sahibi
Firma Sahibi
Kıdemli Tarım Uzmanı
Firma Sahibi
Firma Sahibi
Firma Sahibi
YK Başkanı
Başkan
Firma Sahibi
YK Başkan Yard.
Firma Sahibi
Akademisyen
Firma Sahibi

İŞ BANKASI KATILIMCILARI

Katılımcı

Şahismail Şimşek
Ethem Eliacık
Ömer Faruk Cengiz
Vedat Karahanoğlu
Necati Çağlar
Özgen Şenel
Ünal Çakmak
Kerem Akınar
Celal Gökhan Temiz
Aydın Mısıır
Onur Zorlu
Devran Sevinç
Mehmet Karaağaç
Coşkun Öztürk
Murat Akgül
Muharrem İncebahçeci
Halit Ünal
Yusuf Özgür Özbek
Fatih Korkmaz
Koray Kaymak
Mehmet Tozun
Harun Işıl
Yıldırım Tatay
Ayla Kesimli
Elif Simge Akyol
İlker Mehmet Sağlam
Ali Gökhan Doğramacı
Metin Y. Bölüm
Selen Doğan
Nevzat Leylek
Orhan Balakan
Selçuk Berberoğlu
Ramazan Çellik
Göker Kuzucu

Unvan

Genel Müdür Yardımcısı
Ticari Bankacılık Pazarlama Bölüm Müdürü
Ticari Bankacılık Ürün Bölüm Müdürü
KOBİ ve İşletme Bankacılığı Satış Bölüm Müdürü
KOBİ Kredileri Tahsis Bölüm Müdürü
Ticari Bankacılık Pazarlama Bölümü Birim Müdürü
KOBİ Kredileri Tahsis Bölümü Birim Müdürü
KOBİ ve İşletme Bankacılığı Satış Birim Müdürü
Diyarbakır Bölge Satış Müdürü
KOBİ Kredileri Tahsis Diyarbakır Bölge Müdürü
Diyarbakır Bölge Satış Müdür Yardımcısı
Diyarbakır Bölge Satış Müdür Yardımcısı
Diyarbakır Bölge Satış Müdür Yardımcısı
KOBİ Kredi Tahsis Diyarbakır Bölge Müdür Yardımcısı
Akçakale/Şanlıurfa Şube Müdürü
Birecik/Şanlıurfa Şube Müdürü
Çarşı/Şanlıurfa Şube Müdürü
Emniyet Caddesi/Şanlıurfa Şube Müdürü
Karaköprü/Şanlıurfa Şube Müdürü
Siverek/Şanlıurfa Şube Müdürü
Şanlıurfa Şube Müdürü
Viranşehir/Şanlıurfa Şube Müdürü
Ticari Bankacılık Pazarlama Bölümü Müdür Yardımcısı
Ticari Bankacılık Pazarlama Bölümü Müdür Yardımcısı
Ticari Bankacılık Pazarlama Bölümü Müdür Yardımcısı
KOBİ ve İşletme Bankacılığı Satış Bölümü Müdür Yardımcısı
Kurumsal Bankacılık Pazarlama ve Satış Bölümü Müdür Yard.
Ticari Bankacılık Pazarlama Bölümü-Uzman
Ticari Bankacılık Pazarlama Bölümü-Uzman Yardımcısı
KOBİ ve İşletme Satış Bölümü İl. Müdür
Ticari Bankacılık Pazarlama Bölümü-Yetkili
KOBİ ve İşletme Bankacılığı Satış Bölümü-Yetkili
KİBSB Doğrudan Satış Şanlıurfa Tarım-Yetkili
Softtech A.Ş.-Kurumsal Girişimci

PROGRAM

09:00 - 9:30

Kayıt ve Açılış

9:30 - 10:00

Hoş Geldiniz Konuşması

Sn. Şahismail Şimşek

Türkiye İş Bankası A.Ş. Genel Müdür Yardımcısı

10:00 - 11:00

Sohbet ve Sunumlar

Sn. İrfan Donat (*Moderatör - Bloomberg HT*)

Sunum 1:

Kahraman Ürün Pamuk

Frankfurt School - Kıdemli Tarım Uzmanı

İbrahim Oğuz

Sunum 2:

GAP Bölgesinde Hassas Tarım ve Kaynak Verimliliği

GAP İdaresi Genel Koordinatörü

Dr. Nusret Mutlu

11:00 - 11:15

Kahve Arası

11:15 - 13:00

Çalıştay Oturumları

Pamuk Ürünü Sistem Yolculuğu

13:00 - 14:00

Öğle Arası

14:00 - 15:30

Çalıştay Oturumları

Aktörler ve Etkileri

15:30 - 15:45

Kahve Arası

15:45 - 17:00

Çalıştay Oturumları

Aktörler ve Etkileri

17:00 - 17:30

Değerlendirme ve Kapanış

“Kahraman Ürün Pamuk” konulu Tarım Çalıştayı, Türkiye İş Bankası’nın ev sahipliğinde, 3 Mart 2020 tarihinde, Şanlıurfa’da gerçekleşmiştir.

Çalıştayın Amacı

Tarım sektörü; nüfusun gıda maddeleri gereksinimini karşılaması, tarıma dayalı sanayi için hammadde kaynağı oluşturması, önemli bir kesime istihdam olanağı sağlaması, ülke ekonomisinde dışa bağımlılığın azaltılmasının yanı sıra ithalat, ihracat ve devlet destekleri gibi nedenlerle de ekonomideki stratejik rol ve işlevi her geçen gün büyüyen bir sektördür. Dünya genelinde bazı ürünlerde üretim miktar ve kalitesi yönünden önemli bir üretici konumunda bulunan ülkemiz, potansiyeli yüksek pazarlara olan yakınlığı ve ürün çeşitliliği gibi avantajlara sahip olmasına karşın, küçük ölçekli işletme yapısı, pazarlara ulaşım ve girdi maliyetlerinin sürekli artışı gibi zorluklarla mücadele etmek durumundadır. Sektördeki aktörlerin, üretimde toplam kalite ve verimlilik artışını sağlayabilmek için mekanizasyon yatırımlarını artırmaya ve mümkün olduğunca dijitalleşmeye çalıştıkları da izlenmektedir.

Tarımsal üretim, pek çok aşaması bulunan, uzun soluklu ve zorlu bir süreçtir. Bu süreçte Türkiye İş Bankası olarak, ülkemiz ekonomisinin önemli birer temel taşı niteliğindeki üreticilerimize en iyi hizmeti en doğru çözümlerle sunmak, Bankamız tarım bankacılığı stratejisinin temelini teşkil etmektedir.

Üreticilerimiz kuşku yok ki ülke ekonomisine kahramanca katkı sağlamaktadırlar. Ülkemizde tarımsal üretim ekonomisinin yükünü büyük ölçüde üstlenen yaklaşık 20 kadar ürün bulunmaktadır. Bu ürünlere biz Türkiye İş Bankası olarak Kahraman Ürünler adını vermekteyiz. Türkiye İş Bankası, söz konusu bu Kahraman Ürünlerle ilgili bilinçli bir farkındalık yaratmayı, bu ürünlere ilişkin bilgi birikiminin artmasını önemsemektedir. Bu kapsamda, Türkiye İş Bankası tarafından Kahraman Ürün Çalıştayları düzenlenmesine karar verilmiştir. Kahraman Ürün Çalıştaylarından ilki de Şanlıurfa’da düzenlenen Pamuk Çalıştayı’dır.

Şahismail Şimşek

Türkiye İş Bankası A.Ş. Genel Müdür Yardımcısı

Değerli Misafirlerimiz,

Öncelikle davetimize icabet ederek bugün burada bizlerle olduğunuz için hepinize teşekkürlerimi sunmak istiyorum. Pamuk sektörünün önde gelen kişilerinden bu konuda çalışan akademisyenlere ve çeşitli sivil toplum kuruluşlarının yetkililerine kadar son derece kıymetli bir grupla bir arada olmaktan son derece mutluyuz. Bankamızın hem Genel Müdürlük hem de saha temsilcileri ile birlikte hepiniz hoş geldiniz.

Şanlıurfa'da bugün Pamuk Çalıştayı'nı gerçekleştiriyoruz. Öncelikle çalıştayımızın, "Kahraman Ürünler" adını verdiğimiz pamuktan buğdaya, mısıra, zeytine, süte ülkenin en önemli tarımsal ürünlerine yönelik çalışmalarımızın ilki olduğunu da bu vesile ile belirtmek isterim. Çeşitli yörelerde, ülkenin tarımsal üretiminin büyük bölümünü oluşturdukları için "Kahraman" olan ürünlerimizin odağında çalıştaylar düzenlemeye devam edeceğiz. Bugün pamuğa ilişkin faaliyet gösteren üreticilerin, ürüne özel çalışmalar gerçekleştiren akademisyenlerin, sektör temsilcilerinin, tarım sektörüne ilişkin önemli birikimleri bulunan siz değerli tüm paydaşların katıldığı etkinliğimizde sektörün içsel dinamiklerinin daha iyi anlaşılması amacıyla bir araya geldik.

İş Bankası, kuruluş misyonu itibarıyla üreten tüm kesimleri desteklemeyi vazife edinmiş bir kuruluştur. Bu sebeple İş Bankası, tarım sektörü gibi ülke ekonomisi açısından stratejik öneme sahip bir alana destek vermeyi görev addetmektedir. Bu bağlamda, şu anki tarım kredi bakiyemiz ile özel bankalar arasındaki pazar payımızın %20'ye yaklaştığını ifade edebilirim. Artarak devam eden enerjimiz İş Bankası'nın üreticiler tarafından en çok tercih edilen özel banka olmasını sağlayacaktır diye düşünüyorum. En azından hedefimiz bu ve bu hedef doğrultusunda gidecek çok fazla yolumuz var.

Tarımsal üretim faaliyetini finanse eden bankaların, günümüzde artık üreticinin halini ve ihtiyaçlarını yakından anlamaları, yani en başta empati yapmaları gerekiyor. Biz İş Bankası olarak, bu anlayışla çalışıyoruz. Önce müşterimizi anlıyor, buna göre kendimizi geliştiriyor, ürün ve hizmetlerimizi bu anlayışa göre sunuyoruz. Son zamanlarda özellikle tarımda dijital teknolojilerin kullanılması amacıyla adımlar da attık. Bu kapsamda mesela Eylül 2019 döneminde Vodafone ile birlikte Dijital Tarım Projesi'ni başlattık. Projenin, teknolojik donanım ve yazılımlar ile tarımsal üretimde kaynakların daha etkin kullanımını, kalite ve verimliliğin artırılmasını sağlayacak, çiftçilerimizin sürdürülebilir, gelir artırıcı ve katma değerli üretim yapmalarına katkı yapacak, çevresel ve sosyal etkileri bakımından oldukça önemli bir proje olduğunu düşünüyoruz. 07 Ekim 2019 tarihinde ise "İmeceMobil" uygulamasını ücretsiz olarak tüm üreticilerimizin kullanımına sunduk. Çiftçilerimizin akıllı telefonlarına indirebilecekleri "İmeceMobil" uygulaması sayesinde tarla, bahçe ve hayvancılık üretim tesisi bilgilerini kaydedilebiliyor ve bu alanların hava tahmin raporları görülebiliyor. Çiftçilerimiz don, dolu, şimşek, fırtına ve şiddetli yağış gibi anlık hava olayları hakkında önceden uyarılar alabiliyorlar. Ayrıca uzman veteriner ve mühendislerle istediği zaman bitkisel üretimle ve hayvancılıkla ilgili sorular sorabiliyorlar. Biz İş Bankası olarak, tarımdaki katma değeri artıracak her konuda çözüm sunmaya, çözüm ortağı olmaya, destek vermeye hazırız ve gönüllüüz.

Bu çalıştayı tam da bu nedenle düzenledik. Değer yaratmanın yolu hem iyi anlamaktan hem de bilgi biriktirmekten, paylaşmaktan, işbirliği yapmaktan ve yeni vizyonlar ortaya çıkarmaktan geçiyor. Biz bu şekilde tarım işini yapan insanlarla, kurum ve kuruluşlarla sıklıkla bir araya geliyoruz ve ortaya çok güzel fikirler çıkıyor. Hem ihtiyaçları öğreniyor hem de bunlara çözüm üretiyoruz. Bu amaçla daha önce de çalıştaylar, Tarım Sohbetleri, Çiftçi Buluşmaları gibi çeşitli etkinlikler düzenledik ve düzenlemeye devam edeceğiz.

Bugün burada olmamızın sebebi olan Pamuk Çalıştayı da bu etkinliklerden bir tanesi. Pamuk, bildiğiniz gibi çok değerli bir ürün ve bizim topraklarımız bu ürünün en hasını, en kalitelisini üretmeye elverişli. Nitekim Türkiye'nin dünyanın lif verimi en yüksek ve en önemli pamuk üreticisi olması için imkânları mevcut. Bu çerçevede aslında ülke ekonomisi için son derece önemli, muazzam bir potansiyelden bahsediyoruz. Üreticiye girdi sağlayan tohumcusundan ürünü hasat eden işçisine, çırçircısından, pamuğun yağını ayrı, posasını ayrı, lifini ayrı ayrı değerlendiren yağ, yem, tekstil endüstrilerine kadar büyük bir ekosistem bu. Biraz evvel de ifade ettiğim gibi, bankaların günümüzde artık üreticinin halini ve ihtiyaçlarını yakından anlamaları gerekiyor. Bu anlayışla sadece bir banka olarak değil, tarımsal değer zincirinin sağlam bir halkası olarak, burada sektörü iyi tanıyan, dinamiklerini çok yakından bilen siz değerli katılımcılarla bir araya gelerek bu alandaki bilgimizi, iç görümüzü ve dolayısıyla çözüm ortağı olma kabiliyetimizi atırmayı hedefliyoruz.

Sözlerime son verirken, Pamuk Çalıştayı'mızın verimli geçmesini diler, organizasyonda emeği geçenlere ve siz değerli katılımcılara teşekkür ederim. Hayırlara vesile olsun! Hoş geldiniz!

3.

Kahraman Ürün Pamuk Çalıştayı'nın açılışını İş Bankası Genel Müdür Yardımcısı Şahismail Şimşek yaparken, etkinliğin moderatörlüğünü Bloomberg HT Tarım Editörü İrfan Donat üstlenmiştir. Çalıştay oturumlarından önce 2 adet sunum ile sektöre dair genel veriler ortaya konmuştur. Frankfurt School Kıdemli Tarım Uzmanı İbrahim Oğuz, "Kahraman Ürün Pamuk" sunumuyla pamuğun SWOT analizini yaparak zayıf ve güçlü yönlerini irdelerken, GAP İdaresi Genel Koordinatörü Dr. Nusret Mutlu, "GAP Bölgesinde Hassas Tarım ve Kaynak Verimliliği" sunumuyla bölgede verimin ve kalitenin artırılmasına yönelik hayata geçirilen projeleri tanıtmıştır. Sunumların ardından üreticiler, ara işlemleri yapan çırçırıcılar, tekstil, iplik ve yağ sektörünün temsilcileri, sanayiciler, STK'lar ve akademisyenlerden oluşan 6 çalışma grubu aşağıdaki sorulara yanıt aramışlar ve ortaya koydukları fikirleri tüm katılımcılarla paylaşmışlardır:

- Sektörün en temel ihtiyaçları sizce nelerdir?
- Pamuk sektöründe değişim nerede olmalı?
- Sektörü bekleyen riskler ve fırsatlar sizce nelerdir?
- Sektörün geleceğini neye/nereye odaklamalı?

Söz konusu sorulara ilişkin gruplar bazında ortaya konan görüşlere aşağıda yer verilmektedir:

3.1. Üreticiler

Pamuğun tarlada üretimi ile iştigal eden üreticiler grubu, pamuk sektörüne dair şu hususlara dikkat çekmiştir:

- Çiftçilerin eğitimi önemlidir.
- Sulama teknikleri önem arz eder.
- Kaliteli tohum seçimi fark yaratır.
- Doğru ilaç seçimi önemlidir. Defoliant'ın (pamuk açtırıcı ilaç) doğru kullanımına özellikle dikkat edilmelidir.
- Denetim mekanizması verimi artırır.
- Sağlıklı hasat pamuğun kalitesini artırır.
- Doğru depolama ve kalite gruplarına göre istiflemeye dikkat edilmelidir.
- Sağlıklı çırçır kaliteli pamuk demektir.
- Doğru fiyatlama, doğru pazarlama ve finansal okuryazarlık da sektörün ihtiyaçları arasındadır.

Sektörel riskler olarak, yanlış girdi kullanımı, küresel ısınma, kasırga riski, pamuk sektörüne ilişkin politika eksiği, maliyetlerin girdilerden ötürü artması, kalite problemi, kaçak yapılaşma ve yurtdışından iplik ithalatına sınır konmaması gösterilirken, sektöre has fırsatlar olarak, iklimin diğer pamuk ülkelerinden iyi olması, GDO'lu pamuk üretimi olmaması, dolayısıyla doğal pamuk üretimine sahip olunması ve koronavirüs salgınının konfeksiyon alanında fırsata dönüşebileceği sayılmıştır.

Üreticilerimiz sektörün eforunu eğitim, lisanslı depoculuk, hassas tarım uygulamaları (dijital tarım) ve dolayısıyla katma değerli üretim yapmaya harcaması gerektiğini vurgulamışlardır.

3.2. Çırçircılar

Pamuğun üretimini takiben ürünün temel öğelerine ayrıştırılması ve sanayi için hazır hale getirilmesi işini yapan çırçircılar, şu hususlara dikkat çekmişlerdir:

- Kaliteyi ve verimliliği düşüren uygulamalardan kaçınmak gereklidir. Bunlar özellikle ürünün elle toplanması ile gece toplanması uygulamalarıdır.
- Devlet teşvikiyle mevcut makinelerin yenilenmesi sektöre ciddi katkılar sağlayabilir.
- Lisanslı depoculuk uygulaması yaygınlaşmalıdır.
- Pamuk tarlalarında rotasyona geçilmesi pamuk kalitesini artıracaktır. Yani üst üste aynı ürünün üretilmesi ziraî açıdan toprağı yormakta ve verimi düşürmektedir. Toprağın kendine gelebilmesi rotasyon ile mümkün olabilir.
- Know-how paylaşımı önemlidir. Bu bağlamda know-how paylaşacak kurum ve enstitülere ihtiyaç duyulmaktadır.

Sektörel riskler babında ilgili grup, sigorta şirketlerinin çırçır depolarını pamuğun yanıcılığından ötürü sigorta etmemesi ve üretici-tüccar arasında işleyişin faturaya dayalı açık hesap şeklinde yürütülmesi unsurlarını saymışlardır. Fırsat bağlamında ise, pamuğun küresel sorunlar olsa ve ihracat imkânları azalsa bile iç pazara satılabilir bir mal olması ve hiçbir zaman elde kalmayacak olması dile getirilmiştir.

Çırçircılar, toplamının makine ile yapılması, gece toplamasına denetim getirilmesi, yanlış kurutma sistemlerinden uzaklaşılması, ürüne naylon karışması gibi defoların azaltılması, sigorta şirketlerinin daha anlayışlı olması gibi durumlarda iyileşmeler beklemekte olduklarını ifade etmiş olup, tarım enstitüsü kurulması, dekar başına verimlilik ve kazancın artması, yerli tohumun geliştirilmesi ve üretimde standartizasyonun sağlanmasını önümüzdeki yıllarda ulaşılması gereken hedefler olarak vurgulamışlardır.

3.3. Sanayiciler

Pamuğu hammadde olarak alıp ürüne dönüştüren sanayiciler grubu ise şu tespitleri yapmış bulunmaktadır:

- Sektörde kalite ve standart eksiklikleri pamuğun emtiaya dönüşmesinin önünde bir engeldir.
- Özellikle çırçır safhasında pamuk kalitesinin temizleme ve kurutma işlemlerindeki yanlış uygulamalar yüzünden kritik derecede düşebildiği gözlemlenmektedir.
- Eskiden olup da artık olmayan “pamuk eksperliği” müessesesi ile meslek okulu seviyesinde pamuk okullarına ihtiyaç vardır.
- Fiyat oluşumu şeffaf olmayıp, borsalara çok iş düşmektedir.

Sanayiciler, standart eksikliğini ihracat pazarı bulma anlamında en önemli risklerden biri olarak görmekte olup, ayrıca iş güvenliğine dair eksiklikler ile alternatif elyafın yarattığı rekabetin de pamukçuluk için önemli tehditler arasında olduğunu belirtmişlerdir. Lisanslı depoculuğun gelişmesinin, destek primi uygulamasının, ülkemizin iklimsel ve ziraî potansiyelinin ve GDO'suz üretimin önemli fırsatlar olduğunu, sürdürülebilir iyi pamuk üretiminin desteklenmesini, çiftçinin de buna yönlendirilmesi gerektiğini vurgulamışlardır.

Sanayiciler, kaynaklarımızın sınırlı olduğunu fark etmemiz ve hassas tarım uygulamaları desteğiyle standartizasyon eksikliğinin kapatılacağı, kalite bilincinin yükseltileceği, sürdürülebilir organik üretimin pozitif değer yaratacağı bir sektöre yol alınması gerektiğini düşünmektedirler.

3.4. Tedarikçiler

Tüm alanlarda tohumdan makineye, ilaçtan gübreye girdi temin eden tedarikçiler, sektöre ilişkin şu tespitlerini dile getirmişlerdir:

- Bilinçli, hassas tarım ve uygun makine ekipman sektör için gereklidir, ancak bunlar pahalı ürünler olduğundan kamunun destek vermesi gerekmektedir.
- Arazi toplulaştırması pamuk sektörü için elzemdir. Muhakkak gerçekleşmelidir. Zira küçük araziler pamuğun maliyetini artırmaktadır.

Tedarikçiler iklim değişikliğinin Türkiye için bir fırsat olacağını, finansman eksikliği ile çek-senet kabulündeki istihbarat eksikliklerinin ise risk yarattığını belirtmektedirler.

İnsan faktörünün değişmesi gerektiğini vurgulayan tedarikçiler, eğitimin önemini ve ulaşılabilir bilgi platformlarına ihtiyacı, tarım teknikerliği eksikliğinin kapatılmasını, Ziraat Odaları ve Tarım İl Müdürlüklerinin sahaya inmesi ve üreticilere bilgi aktarımı yapması gerektiğini, veresiye satışların bankalara yönlendirilmesini ve çek-senet sorgulaması yapılmasının sektörü geliştireceğini belirtmiştir.

Tedarikçiler, gelecekte ölçek ekonomisini destekleyip maliyetleri düşürecek kamu yatırımlarını, toplulaştırma konusunda daha önemli adımlar atılmasını, girdi ithalatında azalmayı, yerli tohumu ve teknolojinin öne çıkmasını hayal ettiklerini ifade etmişlerdir.

3.5. Sivil Toplum Kuruluşları

Pamuk sektörü ile doğrudan alakalı çeşitli birlik ve kuruluşların temsil edildiği Sivil Toplum Kuruluşları-STK grubu, sektöre dair şu tespitleri iletilmişlerdir:

- Devlet himayesinde maliyetlerin (su, elektrik, ilaç, gübre vs) düşmesi gerekir.
- Lisanslı depoculuk gelişmelidir. Bu uygulama halihazırda olduğu gibi sadece tacirlere değil üreticilere de açılmalıdır.
- Tohumlar bağlamında yetersizlik söz konusudur. İyi ve hesaplı tohuma ihtiyaç vardır.
- Desteklemelerde kilo sınırı kaldırılmalıdır.
- Pamuk ürününün birden fazla bakanlık nezdinde takip edilmesi pamuk ile ilgili kararların hızlı alınmasını engellemektedir.
- Çırçırıcıların iplikçiye bedelsiz gönderdiği emanet pamuk konusunda sınır getirilmelidir. Bu durum pazarlık gücünün iplik fabrikalarının eline geçmesine yol açmakta olup, talebin azalmasına ve fiyat bakımından piyasanın bozulmasına neden olmaktadır.
- Ayrıca desteklemelerin 5 yıllık vadelerde açıklanması gerektiğini savunmaktadırlar.

STK temsilcileri, koronavirüs salgınının standardizasyon eksikliğinin kapatılması halinde markalaşmak ve konfeksiyon sektörünü ayağa kaldırmak için bir fırsat olduğunu düşünmektedirler. Bu kapsamda, atıl depoların üretime kazandırılması ve fiyatların kâr getiren seviyelere yükselmesi beklenebilecektir. Öte yandan STK temsilcilerince, eksik denetimler, yanlış ilaçlama, sahte gübre, iklim değişikliği ve pamuk ekim arazilerindeki inşaatlaşmalar da riskler olarak tanımlanmaktadır.

STK'lar, teknolojik yenilenme ve standardizasyon süreçlerinin oturmasına yönelik adımlar ile kooperatifçilikte yapısal değişimlerin sektöre ciddi katkılarda bulunacağını belirtmektedirler. Sürdürülebilir ve markalar yaratan, ithal girdiye bağımlılığı azalmış bir üretim sisteminin ise sektörün gelecekte ulaşması gereken yer olduğunu düşünmektedirler.

3.6. Akademisyenler

Pamuk konusunda uzman olan, bu alanda özel çalışmaları bulunan akademisyenlerin sektöre dair bakış açısı şu şekilde ifade edilmiştir:

- Rekabet şansını azaltacak şekilde pahalı girdi kullanılmaktadır.
- Pamuk sektöründeki insan kaynağının eğitimi çok yetersizdir. Bu durum yetiştirmede de toplamada da kendini göstermektedir. Bilgi kirliliği ve eksikliği önemli bir sorundur. Bilgi arttıkça üretim verimi artacaktır. Hazır bilgi devri de bitmiş olup, bilgi de maliyete tabi bir girdiye dönüşme aşamasındadır. Eksperlik okulu bir çözüm olabilir.
- Toplulaştırma yetersiz seviyelerdedir. Rekabet şansımızın artması daha büyük arazilerde pamuk ekmekle mümkün olabilir.
- Örgütlü üretim eksikliği bulunmaktadır.
- Sanayici için homojen mal bulma ve kirli mal sıkıntısı had safhadadır.
- Standardize ürün eksikliği tescil sertifikasyonunun önünde ciddi bir engeldir.
- Finansman eksikliği ve teknolojik yenilenme ihtiyaçları arasındadır. İşletmelerin teknolojik yenilikleri takip edememeleri de önemli bir eksiktir.
- İşletme büyüklükleri bir sorunsaldır. Örneğin, 500 çırçır işletmesi vardır lakin bunların efektif üretim yapısı azdır.

Akademisyenler açısından maliyetler, hastalıklar ve kaçak tohumlar risk oluştururken, GDO'suz pamuk üretimi, AB'ye ihracat potansiyeli, tekstil kullanım kapasitesi ve markalaşma gücü fırsatlar arasında yer almaktadır.

Akademisyenler, sektördeki değişimin ise insan kaynağından başlaması gereğine işaret etmektedir. Sektörde bürokrasinin farklı bakanlıklarda değil tek bakanlıkta olması, bütüncül bir tarım politikasına geçilmesi, teknolojik olarak hassas tarım uygulamalarının öne çıkması, sağlıklı veri toplanması, sulanabilir arazilerin artması da sektörün değişim alanları olarak akademisyenlerce vurgulanan hususlardır.

Akademisyenler için sektörde gelecek verimli kaynak kullanımı, sürdürülebilirlik, düşük maliyetler, finansman sorununa getirilen çözümler, lisanslı depoculuk ve üretimde standardizasyon içermelidir.

Çalıştayın Sonuçları

4.

Yaklaşık 6 saat boyunca süren ve yukarıda belirtilen hususların ortaya konduğu çalıştay aktivitelerinin sonuç özeti, Bankamız Tarım Bankacılığı Birim Müdürü Özgen Şenel tarafından katılımcılara aktararak çalıştay sona erdirilmiştir.

Bu bağlamda, çalıştayda katılımcıların ortaya koydukları konuların özeti ve çalıştay çıktıları aşağıda yer alan iki alt başlıkta sıralanmaktadır:

a) Özet

Yukarıda değinilen hususlar topluca incelendiğinde sektörde;

- Standardizasyonun sağlanması,
- Üretimin tüm aşamalarına ilişkin bilgiye ulaşım,
- Finansman kaynaklarına erişim,
- Güncel teknolojilerin takibi,
- Bürokratik planlama,
- Arazi toplulaştırması,
- Lisanslı depoculuk yatırımlarının artırılması,
- Girdi maliyetlerinin sürekli yükselmesi

şeklinde özetlenebilecek zorlukların öne çıktığı anlaşılmaktadır.

Üretimin tüm aşamalarında yer alan insan kaynağının eğitiminin ve bilgiye sürekli ulaşımının sağlanması, hassas tarım veya reçeteli tarım uygulamalarının sektör standardı haline getirilmesi, üretimde standardizasyonun sağlanması ve girdi maliyetlerinde istikrarın sağlanması halinde pamuk üretiminde sahip olunan avantajların ve potansiyelin fırsata çevrilerek üretimin daha kaliteli, verimli ve kârlı hale gelmesi mümkün görünmektedir.

b) Çalıştay Çıktıları

Kahraman Ürün Pamuk Çalıştay'ına gösterilen ilgi ve çalıştay katılımcılarının ortaya koydukları performans, sektörün sorunlarının ele alınması konusunda bu tür bir etkinlik düzenlenmesinin ne kadar isabetli olduğunu göstermiştir. Bu bağlamda;

- Genel Müdür Yardımcımız Şahismail Şimşek tarafından Bloomberg HT TV'de çalıştayın tanıtımı yapılmış ve çalıştayda dile getirilen sorunlar ulusal düzeyde bir kerede canlı yayında özetlenmiştir.
- Pamuk sektörü ile ilgili olarak Bankamızda farkındalık oluşturulmuş olup, sektörün finansman ihtiyaçlarına karşı hassasiyet gösterilecektir.
- İşbu rapora İmeceMobil uygulaması ve internet sitemiz üzerinde yer verilecek ve bir gösterge işlevi görmesine çalışılacaktır.
- Çalıştayın dolaylı sonucu olarak Kahraman Ürünler Çalıştayları yaygınlaştırılacaktır.

Başarılı geçen çalıştayın pamuk sektörüne hayırlı olmasını ve sektörün kazancının bol, ülkemiz tarımına katkısının yüksek olmasını diliyoruz.

